

شأن اخلاقی موجودات (با تأکید بر اخلاق اسلامی)

علی پاکپور

سردبند	پاکور، علی، ۱۳۴۴
موضوع و نام پدیدآور	شان اخلاقی موجودات (با تأکید بر اخلاق اسلامی) / علی پاکور
مشخصات نشر	قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ش)، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	۳۳۸ ص
شابک	978-622-315-040-1
وضعیت فهرست نویسی	فهرس
پادداشت	کتابنامه: ص: [۳۱۶]-۳۳۷: همچون به صورت زیرنویس
موضوع	اخلاق اسلامی Islamic ethics کرامت Karamat ایمان Ibhis
شماره افزوده	جامعه المصطفی (ش) / المالمیه: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ش)
شماره افزوده	Almustafa International University / Almustafa International Translation and Publication center
رده بندک کنگره	BPTV/A
رده بندک دیویی	۲۹۷/۶۱
شماره کتابشناسی ملی	AVPVT81
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فهرس

مرجع تولید: دانشگاه مجازی المصطفی

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

BP1445

(فرآیند) ** مدیر انتشارات در اسفند ماه ۱۴۰۰ به چاپ رسید

شان اخلاقی موجودات (با تأکید بر اخلاق اسلامی)

مؤلف: علی پاکپور

چاپ اول: ۱۴۰۰ / ۱۴۴۳ ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی

چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی / شمارگان: ۵۰۰ قیمت: ۷۱۰,۰۰۰ ریال

مواکنش

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه

تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴

تلفکس: (داخلی ۹۵) +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵

◀ ایران، قم، بلوار محمد امین، سه راه سالاریه

تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶

pub_almustafa

pub-almustafa.ir

miup@pub.miu.ac.ir

باسپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رسانند.

● مدیر انتشارات: مصطفی نویخت ● مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری

● ناظر فنی: سید محمد رضا جعفری ● ناظر گرافیک: مسعود مهدوی ● ناظر چاپ: ایوب جمالی

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

با توجه به هزینه‌ها و مشکلات عذبه، هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به چاپ، بازنویسی، تکثیر و یا هرگونه برداشت جهت تهیه کتاب و تبدیل آن به جزوه، CD، فایل PDF، اسکن، عکسبرداری و یا انتشار در فضای مجازی نماید، شرعاً مجاز نمی‌باشد و پیگیرد قانونی خواهد داشت.

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی، فرآوری اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش برانگیز می‌نماید. از این رو، مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی ره و مقام معظم رهبری ره می‌باشد.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم، با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی، در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه، نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

«جامعة المصطفی ص العالمیة» به عنوان بخشی از این مجموعه، که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی ص

فهرست

مقدمه	۱۱
فصل اول: بازشناسی شأن اخلاقی و ویژگی های آن	۱۵
مقدمه	۱۵
الف) مفهوم شناسی واژه های کلیدی	۱۵
شأن	۱۵
۱.۱. «شأن» در لغت	۱۵
۱.۲. «شأن» در اصطلاح	۱۷
اخلاق	۲۰
۲.۱. اخلاق در لغت	۲۰
۲.۲. اخلاق در اصطلاح	۲۰
۲.۱. ۲. صفات راسخ نفسانی	۲۰
۲.۲. ۲. صفات نفسانی	۲۱
۲.۳. فضایل اخلاقی	۲۱
۲.۴. ۲. نهاد اخلاقی زندگی	۲۲
۲.۵. ۲. نظام رفتاری حاکم بر افراد	۲۲
۲.۶. ۲. نظامی همگانی که رفتار عقلاء را با دیگران کنترل می کند	۲۳
۲-۲-۷. منش و رفتار افراد	۲۳

۲۳. علم اخلاق ۲۳
- شاکص های اخلاق ۲۸
- شأن اخلاقی و اخلاقی بودن ۳۰
- ب) مفاهیم معادل، مترادف و مرتبط ۳۲
۱. رابطه شأن اخلاقی با حق اخلاقی ۳۲
- معانی حق ۳۳
- ۲.۱. معنای لغوی حق ۳۳
- ۲.۲. معنای اصطلاحی حق ۳۴
- ۲.۱. ۲. اصطلاح فقهی: ۳۵
- ۲.۲. ۲. اصطلاح حقوقی: ۳۶
- ۲.۳. ۲. اصطلاح اخلاقی: ۳۷
- ۲.۴. ۲. «حق بودن» و «حق داشتن» ۳۸
- ۲.۵. ۲. حق اخلاقی ۴۰
- حق و وجوه آن ۴۲
- ۳.۱. از جهت منشاء: ۴۲
- ۳.۲. از جهت اهم و مهم: ۴۳
- ۳.۳. از جهت قابلیت اسقاط و انتقال: ۴۳
- ۳.۴. از جهت محدوده: ۴۴
- ۳.۵. از جهت تلازم با تکلیف: ۴۵
- ۳.۶. به لحاظ متعلق: ۴۶
- ۳.۷. به لحاظ تکوین (ذات) و اعتبار: ۴۶
- شأن اخلاقی منشاء حق اخلاقی ۴۹
۲. رابطه شأن اخلاقی با مسئولیت اخلاقی ۵۰
- ۵.۱. مسئولیت اخلاقی ۵۱
- ۵.۲. انواع مسئولیت ۵۵
- ۲.۱. ۵. مسئولیت فردی (شخصی) ۵۵

- ۵۶- ۲.۲. ۵. مسئولیت گروهی
- ۵۶- ۵.۳. شرایط مسئولیت اخلاقی
- ۵۷- ۳.۱. ۵. آگاهی (علم) یا امکان تحصیل آن
- ۵۸- ۳.۲. ۵. قدرت یا امکان تحصیل آن
- ۵۹- ۳.۳. ۵. آزادی اختیار
- ۶۰- ۵.۴. قلمرو مسئولیت اخلاقی
- ۶۲- ۴.۱. ۵. مسئولیت در برابر خدا
- ۶۲- ۴.۲. ۵. در برابر خود
- ۶۳- ۴.۳. ۵. در برابر دیگران
- ۶۳- ۴.۴. ۵. در برابر سایر موجودات
- ۶۴- ۵. مراتب مسئولیت اخلاقی
- ۶۶- ۵.۶. عوامل مؤثر در مسئولیت اخلاقی
- ۶۸- ۶.۱. ۵. عوامل تعیین کننده مراتب مسئولیت اخلاقی در آیات و روایات
- ۶۸- ۱.۱. ۶- ۵. تکرار عمل ناپسند و اصرار بر آن
- ۶۹- ۱.۲. ۶- ۵. کوچک پنداشتن عمل ناپسند
- ۷۰- ۱.۳. ۶- ۵. آشکارا بدی کردن (گناه علنی)
- ۷۱- ۱.۵. ۶- ۵. انجام زشتی و تظاهر به نیکی
- ۷۲- ۵.۷. شأن اخلاقی مسئولیت آفرین است
- ۷۷- نتایج فصل اول:
- ۷۹- فصل دوم: نظریات در باب مبنا و ملاک شأن اخلاقی
- ۷۹- مقدمه
- ۸۰- الف) نظریات انسان محور
- ۸۱- ۱. نظریه انسانیت ژنتیکی
- ۸۵- بررسی و نقد
- ۸۹- ۲. نظریه فاعلیت اخلاقی
- ۹۴- بررسی و نقد

- ۹۷ _____ (ب) نظریات غیرانسان محور
- ۹۸ _____ ۱. نظریه مدرک بودن (احساس محور)
- ۱۰۰ _____ بررسی و نقد
- ۱۰۶ _____ ۲. نظریه حیات ارگانیسم
- ۱۱۰ _____ بررسی و نقد
- ۱۱۴ _____ ۳. نظریه بوم‌شناسی عمیق
- ۱۱۶ _____ بررسی و نقد
- ۱۱۷ _____ ۴. نظریه رابطه بنیاد
- ۱۲۰ _____ بررسی و نقد
- ۱۲۳ _____ ۵. نظریه‌ای با معیارهای مرکب
- ۱۳۰ _____ بررسی و نقد
- ۱۳۲ _____ ۶. کاستی‌های نظریه‌های شأن اخلاقی
- ۱۳۲ _____ ۶.۱. در بحث ارزش اخلاقی
- ۱۳۳ _____ ۶.۱.۱. عناصر ارزش اخلاقی
- ۱۳۴ _____ ۶.۱.۲. معیار ارزش اخلاقی
- ۱۴۰ _____ ۶.۲. در بحث ارزش ذاتی
- ۱۴۴ _____ ۷. نظریه برگزیده
- ۱۴۷ _____ ۷.۱. شأن اخلاقی در مقام ثبوت
- ۱۴۷ _____ الف) راه مالکیت مطلق خداوند:
- ۱۴۹ _____ ب) راه حقوق طبیعی موجودات
- ۱۵۲ _____ ج) راه وحدت وجود و تشکیکی بودن آن.
- ۱۵۵ _____ ۷.۲. شأن اخلاقی در مقام اثبات
- ۱۵۷ _____ خلاصه فصل دوم
- ۱۶۱ _____ فصل سوم: شأن اخلاقی از منظر اسلام
- ۱۶۱ _____ مقدمه
- ۱۶۲ _____ ۱. کاربرد واژه «شأن» در قرآن کریم

۲. شأن اخلاقی موجودات از منظر آیات و روایات ۱۷۳
۳. زمینه‌های شأن اخلاقی انسان (موجودات مختار) در آیات و روایات ۱۸۸
۴. مبانی شأن اخلاقی در آموزه‌های اسلامی ۱۹۸
- ۴.۱. مبانی شأن اخلاقی به صورت مطلق: ۱۹۹
- ۱.۱- ۴. رئالیسم اخلاقی. ۱۹۹
- ۱.۲- ۴. رد نسبی‌گرایی ۲۰۶
- ۴.۲. مبانی ویژه شأن اخلاقی انسان (فاعل اخلاقی): ۲۱۱
- ۲.۱- ۴. مختار بودن انسان. ۲۱۱
- ۲.۲- ۴. اصل تغییرپذیری انسان ۲۲۴
- تفاوت مراتب تغییرپذیری انسان ۲۳۳
- ۲.۳- ۴. هدفمند بودن انسان ۲۳۷
- ۲.۴- ۴. سعادت انسان هرگز تلاش او ۲۴۲
۵. موجودات دارای شأن اخلاقی از نگاه اسلام ۲۵۱
۶. تشکیکی یا غیرتشکیکی بودن شأن اخلاقی ۲۶۸
۷. قابل گذشت یا غیرقابل گذشت بودن شأن اخلاقی ۲۹۲
- خلاصه فصل سوم ۳۰۴
- نتیجه‌گیری ۳۰۷
- کتابنامه ۳۱۳